

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”.
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Protokół

*2013-08-06, Osiecznica, opracowanie projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000
Bory Dolnośląskie PLB020005 i OZW Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063*

Dnia 6 sierpnia 2013r. w Osiecznicy, w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Osiecznicy, ul. Lubańska 29B, odbyło się spotkanie zorganizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Wykonawcę projektu Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 OSO Bory Dolnośląskie PLB020005 i OZW Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063 - firmę Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu.

Celem spotkania była praca nad przygotowanymi przez Wykonawcę projektami planów i prezentowanymi na spotkaniu projektami zarządzeń dyrektora RDOŚ w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063 oraz Bory Dolnośląskie PLB020005. Na spotkaniu zaprezentowano również proponowane przebiegi granicy obu obszarów oraz sformułowane zagrożenia, cele działań ochronnych i same działania ochronne dla przedmiotów ochrony w/w obszarów Natura 2000. Przedstawiono również w postaci prezentacji stan zachowania wszystkich przedmiotów ochrony, powierzchnię zinwentaryzowanych siedlisk przyrodniczych oraz liczbę stanowisk gatunków zwierząt. Spotkanie podzielone było na dwie części. Pierwsza poświęcona była problemom związanym z obszarem Natura 2000 OZW Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063, druga, rozpoczynająca się o godzinie 12.00, OSO Bory Dolnośląskie PLB020005. W każdej części spotkania przewidziano czas na dyskusję nad poruszonymi zagadnieniami.

W pierwszej części spotkania omawiano zapisy dotyczące siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony OZW Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063. Najwięcej czasu poświęcono siedlisku przyrodniczemu suche wrzosowiska 4030, które zajmuje znaczącą powierzchnię w obszarze.

Podczas prezentacji zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmioty ochrony obszaru, Nadleśniczy Nadleśnictwa Świętoszów - Pan Wojciech Moskaluk - zgłosił uwagę do sformułowania zapisu: „*sukcesywne zarastanie powierzchni siedliska przez gatunki drzewiaste (sosna, brzoza)*” i zasugerował usunięcie słowa „*sukcesywne*”,

oraz do zapisu „stopniowe przeobrażanie się siedliska w inne stanowiące przedmiot ochrony siedlisko suche wrzosowiska 4030”, w którym zasugerował usunięcie słowa „stopniowe”. Następnie zgłosił uwagę do zapisu dotyczącego jednego z proponowanych działań ochronnych. W zapisie: „Wzmoczony nadzór terenów leśnych. - Zwiększenie nadzoru nad siecią dróg leśnych w zasięgu granic obszaru Natura 2000 w celu zmniejszenia liczby pojazdów nieuprawnionych do poruszania się po drogach leśnych.” zasugerował usunięcie słowa „wzmoczony” oraz „zwiększenie” w kolejnym zdaniu. Wykonawca planu przychylił się do obu uwag i zobowiązał do wprowadzenia poprawek w tym zakresie.

W dyskusji nad zapisami działań ochronnych dla nieleśnych siedlisk przyrodniczych, dla których przewidziano przeciwdziałanie sukcesji wtórnej, Nadleśniczy Wojciech Moskaluk zapytał o realne możliwości wywożenia poza powierzchnię siedliska usuwanych drzew i zapytał, czy Wykonawca przewidział sposób wykonania tego działania. W odpowiedzi Anna Wójcicka-Rosińska zwróciła uwagę, że formułowanie zapisów w projekcie planu zadań ochronnych nie przewiduje dokładnego opisu sposobu wykonania danego działania oraz kwestii technicznych. Tego typu problemy powinny być rozwiązywane bezpośrednio na gruncie, w zależności od możliwości realizacji danego działania oraz czasu i warunków, których na etapie planowania działań nie da się przewidzieć.

W kwestii określenia kosztów tego typu działań głos zabrał również Pan Tomasz Schubert (RDOŚ, Gorzów Wielkopolski). Zauważył, że skoro siedlisko przyrodnicze suche wrzosowisko kod 4030 nie jest naturalnym siedliskiem dla Polski, to warto byłoby rozważyć, czy w ogóle jest sens przeciwdziałać w tak kosztowny sposób sukcesji wtórnej na tym siedlisku. Podobnie rzecz się ma z wydłami śródlądowymi kod 2330, które są wątpliwe na tym terenie. Zwrócił uwagę, że być może Polski nie stać na taką ochronę tych siedlisk i warto się zastanowić, czy takie planowanie ochrony w ogóle ma sens.

W odpowiedzi Pan Kamil Martyniak (RDOŚ, Wrocław) zwrócił uwagę, że jeśli pozwolimy na zaniedbania w ochronie nieleśnych siedlisk przyrodniczych z powodu wysokich kosztów, to w przyszłości Unia Europejska rozliczy Polskę z tego typu zaniedbań i kraj poniesie z tego tytułu dodatkowe koszty związane z nałożonymi karami.

Głos w sprawie ochrony wrzosowisk zabrał również Pan Bazyli Chomiak (Polski Związek Pszczelarski w Warszawie), który podkreślił wartość wrzosowisk dla realizowanej od dziesięcioleci na tym terenie gospodarki pasiecznej. Jednocześnie zwrócił uwagę, że w ochronę wrzosowisk z pewnością zaangażują się korzystający z nich pszczelarze i to również należałoby uwzględnić przy szacowaniu kosztów ochrony tego typu siedliska przyrodniczego.

W dalszej części dyskusji, podczas omawiania zapisów dotyczących pozostałych przedmiotów ochrony, głos ponownie zabrał Nadleśniczy Wojciech Moskaluk. Zwrócił uwagę, że w zapisie dla wilka: „Wykonanie przewidzianych w planie urządzenia lasu zabiegów

gospodarczych w terminie od września do marca i modyfikacja sposobu wykonywania zabiegów czyszczeń w młodszych drzewostanach. - Wykonanie przewidzianych w planie urządzenia lasu zabiegów gospodarczych w miejscach i w czasie wychowu szczeniąt w terminie od września do marca. Zabiegi czyszczeń w młodnikach realizować poprzez ogławianie drzewek.” należy wskazać dokładne daty ograniczeń czasowych wykonywania zabiegów gospodarczych w miejscach wychowu szczeniąt, tzn. zapis: „Wykonanie przewidzianych w planie urządzenia lasu zabiegów gospodarczych w miejscach i w czasie wychowu szczeniąt w terminie od września do marca.” powinien brzmieć: „Wykonanie przewidzianych w planie urządzenia lasu zabiegów gospodarczych w miejscach i w czasie wychowu szczeniąt w terminie od 1 września do 31 marca.” Wykonawca zobowiązał się do wprowadzenia tej uwagi do wskazanego zapisu.

Jako ostatni głos w tej dyskusji zabrał Pan Bazyli Chomiak (Polski Związek Pszczelarski w Warszawie), który wyraził obawę, że głosy pszczelarzy nie są uwzględniane w takich procesach planistycznych i że gdyby wszystko było odpowiednio spisywane, to można by mieć nadzieję, że coś faktycznie zmieni się na lepsze. Pan Kamil Martyniak (RDOŚ, Wrocław) uspokoił przedmówcę, zwracając uwagę, że po każdym spotkaniu członków ZLW jest sporządzany protokół i że głosy dotyczące propozycji ochrony przedmiotów ochrony są zapisywane.

Na koniec I części spotkania koordynator planu Pan Dariusz Rosiński (BULiGL O/Brzeg) opisał zgromadzonym dalszy przebieg procesu planistycznego, szczególnie w zakresie konsultacji wewnętrznych ZLW. Przypomniał uczestnikom spotkania o konieczności założenia konta na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej i zgłoszenie tego faktu Planiście Regionalnemu i Wykonawcy planu, tak aby można było sprawnie dołączyć daną osobę do określonego zespołu konsultującego dany projekt planu zadań ochronnych. Przypomniał również, że w celu usprawnienia dostępu do konsultowanych materiałów wszystkim członkom ZLW, niezależnie od tego czy założyli konto na PIK czy nie, zostanie przesłana do nich wiadomość mailowa z informacją o rozpoczęciu konsultacji wewnętrznych wraz z linkiem do materiałów, składających się na projekt planu.

PRZERWA

Po przerwie, o godzinie 12, rozpoczęła się II część spotkania poświęcona analizie zapisów projektu planu zadań ochronnych dla obszaru OSO Bory Dolnośląskie PLB020005. Z powodu panującego upału, aby skrócić spotkanie, postanowiono nie prezentować w tej części zagrożeń i celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 i skupić się jedynie na prezentacji projektu zarządzenia.

Planista regionalny Andrzej Ruszlewicz wyraził zgodę na proponowaną modyfikację programu spotkania. W trakcie prezentacji zapisów projektu zarządzenia na bieżąco dyskutowano poszczególne zapisy, które budziły wątpliwości członków ZLW. Nadleśniczy Nadleśnictwa Ruszów - Pan Janusz Kobielski - zauważył, że dla głuszca w załączniku 4, zawierającym zapisy o celach działań ochronnych, powtórzono dwukrotnie ten sam cel: „Ograniczenie przypadkowego płoszenia ptaków w okresie toków, wysiadywania i wodzenia młodych.”. Wykonawca zgodził się z uwagą i zobowiązał do wniesienia poprawki w tym miejscu. Następnie w trakcie dyskusji zwrócono uwagę, aby z działania dla bociana czarnego: *„Stała kontrola zmian występowania oraz zagęszczenia populacji szopa pracza na terenie całego obszaru Natura 2000 w celu określenia i realizacji skutecznego programu redukcji jego liczebności przez koła łowieckie.”* usunąć określenie „przez koła łowieckie”. Wykonawca zgodził się z uwagą i zobowiązał do wniesienia poprawki w tym miejscu.

Z kolei z drugiego działania ochronnego dla tego gatunku: *„Podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży należy w miejscach obserwowanego występowania gatunku pozostawiać jako przestoje egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm. W przypadku, gdy liczba takich drzew w wydzielaniu jest znaczna, należy pozostawiać na 1 ha 3-6 takich drzew. Nie dotyczy bloku upraw pochodnych.”* usunąć słowo „znaczna” i dopisać określenie „co najmniej” przed „3-6 takich drzew”. Wykonawca zgodził się z uwagą i zobowiązał do wniesienia poprawki w tym miejscu.

Nadleśniczy Janusz Kobielski zaproponował, że w projekcie PZO można by zamieścić zapis o zakazie lokalizowania na terenie obszaru ferm obcych gatunków ssaków, które po wydostaniu się na wolność mogą zagrażać rodzimym gatunkom. Pan Kamil Martyniak (RDOŚ, Wrocław) w odpowiedzi zwrócił uwagę, że plany zadań nie mogą wprowadzać zakazów na terenie obszaru i tak sformułowane działanie nie może zostać wprowadzone do projektu dokumentu.

W dalszej części dyskusji, podobnie jak przy okazji zapisów dla przedmiotów ochrony poprzednio omawianego obszaru Natura 2000, zgłoszono uwagę do zapisu działania dla głuszca: *„Wzmożony nadzór terenów leśnych. - Zwiększenie nadzoru nad siecią dróg leśnych w zasięgu nadleśnictw Ruszów, Pieńsk, Węgliniec, Bolesławiec, Świętoszów, Żagań i Wymiarki w granicach obszaru Natura 2000 w celu zmniejszenia liczby pojazdów nieuprawnionych do poruszania się po drogach leśnych.”* sugerując taki sam kształt tego zapisu, jak w poprzednim planie. Wykonawca zgodził się z uwagą i zobowiązał do wniesienia poprawki w tym zakresie.

Nadleśniczy Janusz Kobielski zwrócił też uwagę na lokalizację miejsc, gdzie będzie realizowane działanie dla głuszca: *„Znakowanie siatek ogrodzeniowych upraw leśnych. - Wprowadzenie odpowiedniego oznakowania siatek ogrodzeniowych upraw leśnych niewidocznych aktualnie dla osobników głuszca, tak aby zminimalizować ryzyko kolizji z nimi*

przemieszczających się ptaków.” Zauważył, że nie ma sensu wprowadzania oznakowania siatek upraw we wszystkich uprawach leśnych na terenie wskazanych nadleśnictw, ponieważ problem kolizji głuszcza z siatkami dotyczy określonych terenów w zasięgu wskazanych nadleśnictw. Wykonawca poprosił Pana Nadleśniczego o propozycję korekty zapisu o miejscu realizacji wskazanego działania. Pan Nadleśniczy zobowiązał się do przemyślenia tego problemu i wskazania w najbliższym czasie propozycji rozwiązania.

W odniesieniu do dwóch kolejnych gatunków, stanowiących przedmioty ochrony obszaru – sóweczki i włośchatki, zgłoszono uwagę do zapisu: *„Zachowanie fragmentów starodrzewu na powierzchniach zrębowych. - W miejscach obserwowanego występowania gatunku w trakcie zabiegów rębnych pozostawiać do naturalnej śmierci i rozkładu drewna w kępach o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych przeznaczonych do wycięcia w dziesięcioleciu fragmenty nie mniejsze niż 6 arów. Nie dotyczy sytuacji klęskowych. Przed rozpoczęciem wycinki każdorazowo sprawdzić, czy drzewo nie jest dziuplaste.”* Zasugerowano, aby zdanie: *„Nie dotyczy sytuacji klęskowych.”* zmodyfikować w następujący sposób: *„Nie dotyczy sytuacji klęskowych oraz bloków upraw pochodnych.”* Wykonawca zgodził się z uwagą i zobowiązał do wniesienia poprawki w tym miejscu.

Na koniec II części spotkania koordynator planu Pan Dariusz Rosiński (BULiGL O/Brzeg) ponownie opisał zgromadzonemu dalszy przebieg procesu planistycznego, szczególnie w zakresie konsultacji wewnętrznych ZLW i przypomniał nowoprzybyłym uczestnikom spotkania o konieczności założenia kont na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej i zgłoszeniu tego faktu Wykonawcy planu, tak aby można było sprawnie dołączyć daną osobę do określonego zespołu konsultującego dany projekt planu zadań ochronnych. Przypomniał również, że w celu usprawnienia dostępu do konsultowanych materiałów wszystkim członkom ZLW, niezależnie od tego czy założyli konto na PIK czy nie, zostanie przesłana do nich wiadomość mailowa z informacją o rozpoczęciu konsultacji wewnętrznych wraz z linkiem do materiałów, składających się na projekt planu.

Podsumowując przebieg spotkania należy stwierdzić, że przebiegło ono według wcześniej ustalonego planu, z drobną modyfikacją w II części zaakceptowaną przez planistę regionalnego.

W spotkaniu udział wzięło 48 osób. Byli to reprezentanci następujących podmiotów:

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu

Nadleśnictwo Świątoszów
Nadleśnictwo Bolesławiec
Nadleśnictwo Przemków
Nadleśnictwo Chocianów
Nadleśnictwo Żagań
Nadleśnictwo Szprotawa
Nadleśnictwo Ruszów
Nadleśnictwo Pieńsk
Nadleśnictwo Wymiarki
Nadleśnictwo Węgliniec
ARiMR Biuro Powiatowe w Bolesławcu
Związek Pszczelarzy Ziemi Legnickiej
Polski Związek Pszczelarski
Dolnośląski Związek Pszczelarzy we Wrocławiu
DZMiUW o/ Lwówek Śląski
RZGW Nadzór Wodny Zgorzelec
Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Żagań
RZI Zielona Góra
Urząd Miasta i Gminy Chocianów
Urząd Miejski w Przemkowie
Urząd Gminy i Miasta Węgliniec
Urząd Gminy w Osiecznicy
PZDR Żary
PZDR Żagań
ZOPZŁ Legnica
JW5350 (43 Wojskowy Oddział Gospodarczy – Świątoszów)
PZŁ Jelenia Góra
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o/ Zielona Góra
Koło Pszczelarzy
WROZ Zielona Góra

Przebieg spotkania protokołowała Anna Wójcicka-Rosińska BULiGL w Brzegu.